

OPOZORILO: Neuradno prečiščeno besedilo predpisa predstavlja zgolj informativni delovni pripomoček, glede katerega Občina Trzin ne jamči odškodninsko ali kako drugače.

Občinska uprava Občine Trzin je pripravila neuradno prečiščeno besedilo Lokalnega programa kulture v Občini Trzin za obdobje 2014 do 2021, ki obsega:

- Lokalni program kulture v Občini Trzin za obdobje 2014 do 2017 (Uradni vestnik OT, št. 5/14) in
- Sklep o podaljšanju veljavnosti Lokalnega programa kulture v Občini Trzin za obdobje 2014 do 2017 (Uradni vestnik OT, št. 13/17)

Datum: 17.01.2018

Lokalni program kulture v Občini Trzin za obdobje 2014 do 2021 (Neuradno prečiščeno besedilo NPB1)

Občinski svet v skladu z Zakonom o lokalni samoupravi in Zakonom o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK) ter še nekaterimi področnimi zakoni (npr. zakon, ki ureja vprašanja kulturne dediščine ipd.) sprejema tudi programske akte za področje kulture v Občini. V preteklih letih je v Občini Trzin že veljal večletni program kulture, ki pa se je že iztekel in zato je smiselno in na osnovi zadnje novele ZUJIK-a (2013) tudi potrebno sprejeti nov program za obdobje naslednjih štirih let, kot to določata ZUJIK in tudi Nacionalni program za kulturo. Skladno z navedenima predpisoma Lokalni program kulture določa izhodišča za oblikovanje Letnih programov kulture in potrebne investicije, potrebne za izvajanje programov.

Po vsebini Lokalni program kulture izhaja iz pristojnosti in nalog občine, ki mora po eni strani omogočati občankam in občanom, da lahko udeležijo svojo ustvarjalnost na različnih področjih umetniškega izražanja, od literarnega do likovnega, glasbenega, plesnega do izražanja v vseh sodobnih medijih, kot so film, video, internet ipd. in jim po drugi strani omogočati tudi stik z vrhunskimi umetniškimi dosežki, še zlasti v primerih, ko iz kakršnihkoli razlogov občani, ki bi to sicer želeli, ne bi mogli nikoli ali vsaj skoraj nikoli priti v stik s takšnimi dosežki.

Občina mora s svojimi sredstvi in programi, usklajenimi z izvajalci, omogočiti na svojem območju tudi izvajanje javnih služb, za katere je v skladu z zakonom odgovorna, kar še posebej velja za knjižnično dejavnost, muzejsko dejavnost in varstvo kulturne dediščine ter skrb za lokalne kulturne spomenike vseh oblik in vrst in tudi za druge javne službe lokalnega pomena za področje kulture.

Vse navedeno mora občina zagotavljati ob upoštevanju tradicije in izročila, ki živita na območju občine in hkrati s težnjo po razvoju in nenehnem prizadevanju za ohranitev stika z najsodobnejšimi težnjami in dosežki na področju umetnosti in drugih področjih kulture.

1.

Kulturna tradicija, stanje na področju kulture, vizija kulturne dejavnosti oziroma splošni cilji na področju kulture

Kulturna tradicija: Občina Trzin oziroma naselje Trzin je kraj z zelo pomembno kulturno tradicijo, pri čemer ni posebne navedbe vredno samo dejstvo, da v Trzinu že 90 let neprekinjeno, razen v letih II. svetovne vojne, deluje Kulturno umetniško društvo Franc Kotar, pred II. svetovno vojno imenovano Nepolitično izobraževalno društvo Trzin, od leta 1948 Izobraževalno umetniško društvo in končno od 3. marca 1970 kot KUD Franc Kotar Trzin. KUD Franc Kotar Trzin je ves čas bilo usmerjeno predvsem v ljubiteljsko gledališko dejavnost in je bilo na tem področju tudi izredno uspešno in to ne samo glede na število premier, ki jih je pripravilo v vseh teh letih, temveč tudi glede na uspehe, ki jih je dosegalo v ožjem in širšem, celo mednarodnem prostoru. Zasluga za to gre predvsem prizadevnim organizacijskim ali tudi umetniškim vodjem društva, ki so veliko časa in volje posvečali tudi izobraževanju, zlasti režiserji, a tudi igralci, vsekakor pa je potrebno omeniti, da je

društvo v preteklosti imelo tudi tako rekoč hišno avtorico, pisateljico in režiserko Marjanco Ručigaj, avtorje scenarijev in priredb za svoje predstave ipd. Društvo je šlo skozi različne usmeritve, se pred petnajstimi, dvajsetimi leti precej posvečalo tudi uličnemu gledališču in v tem času gostovalo tudi po mednarodnih festivalih v tujini, v določenih obdobjih posvečalo več pozornosti izrazito ljudskim igram, v drugih morda več zlasti dramatici psihološkega realizma in tudi v zadnjem obdobju uprizarja zlasti kakovostno sodobnejšo dramatiko (Dürrenmatt, Sartre...), sodeluje z mladimi poklicnimi režiserji, kar zelo pozitivno vpliva tudi na razvoj igralskega ansambla in na razvoj dojemljivosti občinstva.

Ob oblikovanju in k pozitivnemu vplivu tradicije, kar zadeva aktivno prisotnost kulture oziroma umetniške ustvarjalnosti v Trzinu in dojemljivost prebivalcev Trzina za kulturne vrednote, je svoj delež prispevalo tudi dejstvo, da so v Trzinu ves čas in še zlasti v zadnjih desetletjih živeli tudi pomembni vrhunski ustvarjalci, uveljavljeni v vseslovenskem okviru in tudi v svetovnem merilu, od opernih pevcev in pevk, pisateljev, pesnikov, poklicnih igralcev, likovnih umetnikov, glasbenikov vseh zvrsti in smeri glasbe.

Poleg tega v Trzinu tudi po zaslugi arheoloških odkritij v preteklosti živi in vpliva zavest o zgodovini in kulturni zgodovini tega kraja, ki traja vse od prazgodovine do današnjih dni (najdba kamnite sekire in gradišča na griču Onger, najdbe iz rimskih časov, zavest o bogastvu ljudskega ustvarjanja itd. Ne nazadnje so v Trzinu v preteklosti bile navzoče tudi nekatere obrtne dejavnosti, ki so blizu kulturi. Prav v zadnjem času, še zlasti po ustanovitvi Občine Trzin (1998) pa smo priče pravemu razmahu kulture v kraju/občini in tudi že nastajanju tradicije na številnih področjih od literarnega ustvarjanja in bralne kulture do folklore, obujanja starih umetnih obrti in veščin (rezbarstvo, veziljstvo), ljudskega petja in do dejavnosti mladih na področju filma, videa, multimedijskih umetnosti, računalniških umetnosti ipd.

Stanje na področju kulture: Kot že rečeno sta ustanovitev in delovanje občine zelo spodbudila razvoj kulture na območju občine. Ne nazadnje je v Trzinu bila v okviru matične Knjižnice Domžale ustanovljena Krajevna knjižnica Tineta Orla, Občina Trzin je poskrbela za dodatne kulturne programe, kot je festival Trzinska pomlad, ki naj bi se na željo izvajalcev morda preimenoval v Trz'nfest, program kulturnih večerov Občine Trzin, že tradicionalni Folklorni festival, vsakoletni mednarodni literarni večer v sodelovanju s SC Pen, ki omogočajo, da se v Trzinu vsako leto zvrsti 25 prireditev s področja elitne kulture, s kakršno verjetno številni občani in občanke Trzina drugače nikoli ne bi prišli v stik »v živo« in tudi Florjanov sejem kot oblika povezovanja kulture in turizma.

Občina Trzin s proračunskimi sredstvi, razdeljenimi z javnimi razpisi, spodbuja in omogoča zelo živahno dejavnost KUD Franc Kotar in še nekaterih drugih društev, ki ravno tako pripravljajo in izvajajo kulturne programe, npr. Društvo upokojencev Žerjavčki, Turistično društvo Klanja, Društvo prijateljev mladine, Društvo za zaščito mladosti, Društvo za napredek in razvoj Trzina in občasno tudi še nekatera druga društva. Na ta način občina omogoča udeleževanje ustvarjalnosti občank in občanov, za katere to ni njihova osnovna in predvsem ne poklicna dejavnost. S takšno politiko občina omogoča bogato in tudi za sodobne prijeme in smeri odprto amatersko gledališko dejavnost, folklorno dejavnost, glasbeno dejavnost, literarno in recitacijsko dejavnost, delovanje rezbarjev, vezilj, likovnikov in tudi poskuse v smereh multimedijske, filmske in video dejavnosti.

V skladu s svojimi Občina Trzin podpira tudi v Trzinu živeče poklicne ustvarjalce s področja umetnosti, zlasti mlajše.

Posebej velja izpostaviti uspešno in zavzeto delo Knjižnice Domžale – Krajevne knjižnice Tineta Orla v Trzinu, ki izdatno presega običajno delovanje knjižnic in veliko prispeva k razvijanju bralne kulture v občini. Zelo dobro poteka tudi sodelovanje občine in Medobčinskega muzeja Kamnik, ki izvaja muzejsko javno službo za območje Občine Trzin in na inovativne in hkrati vsečne načine veliko prispeva k temu, da občani Trzina vse bolj in bolj spoznavajo preteklost kraja v katerem živijo, preteklost od prazgodovine do najnovejše zgodovine, vključno z obdobjem po osamosvojitvi Slovenije. Enako velja za sodelovanje z Zavodom za varstvo kulturne dediščine v Kranju.

Vizija kulturnih dejavnosti: Trzin želi postati in ostati pomemben center regijskega pomena tudi na področju kulture, kot je že na področju gospodarstva – pomembno tudi z vidika kulturnega turizma.

Občina želi zlasti v okviru Jefačn'kove domačije spodbuditi zlasti dejavnosti (nastajanje stalne zbirke o zgodovini in kulturni zgodovini Trzina, razstave o posameznih zanimivih obdobjih in druge tematske razstave kot na primer razstava o mesarski dejavnosti v Trzinu ipd.), ki bodo prispevale ne le k poznavanju preteklosti Trzina, temveč tudi k oblikovanju in ohranjanju identitete Trzina in Trzincev.

Hkrati želi še nadalje v čim večji meri omogočati uveljavljanje ustvarjalnosti občanov Trzina na vseh področjih kulture in hkrati občanom Trzina zagotavljati ponudbo dosežkov elitne kulture in še posebej sodobnih dosežkov na področjih elitne kulture.

Splošni cilji na področju kulture: Splošni cilji izhajajo iz Vizije kulturnih dejavnosti in iz prepričanja, da za identiteto in samozavest skupnosti, ki živi v Trzinu, ni dovolj samo relativno visoka raven gospodarske razvitosti občine, ne samo relativno visoka raven materialnega blagostanja in preskrbljenosti občanov z javnimi dobrinami, temveč je bistvenega pomena tudi kulturna identiteta te skupnosti in občutek, da lahko tudi v domačem okolju zadovoljijo svoje kulturne potrebe in se izrazijo kot ustvarjalci.

Kot najpomembnejši splošni cilj potemtakem velja omeniti, da želi Občina Trzin vsaj ohraniti doseženo raven na področju kulturne ponudbe v Trzinu in še razviti nove programe; še posebej na področjih, ki pritegnejo mlade, kot ustvarjalce in kot porabnike kulturnih dobrin.

Zelo pomembno je tudi ohraniti doseženo raven kulturne ponudbe in nuditi še več možnosti za uveljavljanje ustvarjalnosti najmlajših, otrok v vrtcu in osnovni šoli, saj je ravno spodbujanje njihove ustvarjalnosti oziroma nadarjenosti ključnega pomena za to, da presežejo ukleščenost v kalupe storilnosti in enosmernosti, v kar jih pogosto preveč silijo šolski programi.

2.

Kulturne dobrine kot javne dobrine oziroma kulturne dobrine v javnem interesu

Kot ključne kulturne dobrine v javnem interesu Občina Trzin prepoznava zlasti pozitiven odnos do kulturne tradicije na nacionalni in na lokalni ravni, ohranjanje in razvoj bralne kulture, odprtost in senzibilnost za različne zvrsti umetnosti in za kulturo dialoga znotraj družbe ter hkrati odprtost in senzibilnost za nove oblike in vrste umetniškega ustvarjanja, ki jih omogočajo novi mediji in na ta način tudi za dialog med tradicijo in odzivanjem na najsodobnejše težnje v umetnosti, v širši kulturi in v celotni družbi.

2.1.

Uprizoritvene umetnosti

Občina Trzin bo skladno s tradicijo tudi v prihodnje posebej spodbujala gledališko dejavnost v vseh oblikah od dramskega gledališča do glasbenega in plesnega gledališča in v zvezi s tem nudila čim boljše pogoje za delovanje KUD Franc Kotar in vseh drugih društev ali skupin, ki želijo ustvarjati na področju uprizoritvenih umetnosti ali vsaj posredovati tovrstne dosežke Trzinu, ker ocenjujemo gledališče kot zvrst, ki omogoča neposredni, tako rekoč fizični stik med ustvarjalcem in porabnikom kulturne dobrine, kot izredno dragoceno polje umetnosti in dialoga v najglobljem pomenu besede.

2.2.

Glasbene umetnosti

Glasbene umetnosti, naj gre za instrumentalno glasbo ali zborovsko in ljudsko petje ali solo petje, so velikega pomena za razvoj mnogih sposobnosti posameznika in skupnosti, še posebej za stik s tradicijo ljudske umetnosti, za razvoj posebnih vrst občutljivosti in tudi zato bodo vse oblike glasbenega ustvarjanja in organiziranega petja (pevski zbor ipd.) še naprej deležni podpore Občine Trzin. Vsaj deloma v ta sklop sodi tudi področje folklore. [Občina Trzin je tudi ena izmed soustanoviteljic Glasbene šole Domžale.](#)

2.3.

Likovne umetnosti

Likovna umetnost, tudi na amaterski ravni, predstavlja pomemben medij soočanja z naravo in svetom oblik, ki nas obkrožata in ravno tako pomembno prispevata k razvoju občutljivosti pogleda in na nek način usposabljata pogled, da je sposoben dojeti lepoto in druge estetske dimenzije sveta, v katerem živimo, kar je glede na vse bolj izrazito prevlado tehnologij, vedno bolj pomembno.

2.4.

Književnost in knjižnica

Književnost je po eni strani zakladnica in kodeks in po drugi strani ustvarjalna disciplina, ki razvija jezik in skrbi za to, da jezik živi in ostaja sposoben imenovati svet, v katerem živimo. Pomen književnosti ostaja tudi v času novih tehnologij in medijev neizpodbiten. Človek je bitje jezika in jezik je tisti, ki določa meje sveta skupnosti, ki ta jezik govori in posameznika, ki je odvisen od tega, v kolikšni meri obvlada jezik. Pri tem ima ključno vlogo književnost in skupaj z njo imajo takšno vlogo tudi knjižnice, še zlasti v časih, ko mnogi posamezniki težko kupijo knjige, čeprav so knjižnice vse bolj tudi prostori srečevanja z drugimi mediji, ki posredujejo jezikovne in tudi vizuelne in zvočne stvaritve. Občina Trzin si bo prizadevala, da ohrani visoko kakovost delovanja Krajevne knjižnice Tineta Orla v Trzinu in bo še naprej podpirala tudi delovanje šolske knjižnice ter vse oblike nastajanja in posredovanja književnosti (literarne večere, literarne delavnice, recitacijsko dejavnost ipd.).

2.5.

Filmska umetnost

Občina Trzin podpira dejavnost na področju filma in videa kot ene še vedno ključnih sodobnih umetnosti, ki poleg tega, da morda celo v največji meri drži zrcalo svetu in družbi, v kateri živimo in razvija sposobnost za skupinsko delo. Kot posebej dobrodošlo bo občina podpirala tudi prizadevanje društev za organizacijo projekcij zanimivih, še posebej kakovostnih dokumentarnih filmov v Trzinu. [V programskem obdobju si bo občina prizadevala filmsko umetnost približati mladim v okviru spodbujanja organizacije interesnih dejavnosti oziroma delavnic, poleg tega bo spodbujala organiziranje dogodkov za predvajanje animiranega oziroma mladinskega filma \(festivali, bienali, dnevi\).](#)

2.6.

Kulturna dediščina

Skrb za kulturno dediščino, vključno z etnološko dediščino, je ena osrednjih nalog lokalne skupnosti tako v skladu z nacionalnim programom kulture kot v skladu z ZUJIK in področnim zakonom. Ta skrb velja tako prepoznavanju, razglašanju in vzdrževanju spomenikov lokalnega pomena, prizadevanju za ohranjanje tipične naselbinske kulture, zbiranju, konserviranju in ohranjanju ter

predstavljanju premične kulturne dediščine in nesnovne kulturne dediščine. V programskem obdobju se bodo vodili postopki za razglasitev nepremične kulturne dediščine v Občini Trzin in sicer Cerkev Sv. Florijana ter prazgodovinske naselbine Onger. Občina Trzin uresničuje izvajanje ukrepov na tem področju v sodelovanju z Medobčinskim muzejem Kamnik, s Turističnim društvom Kanja, v okviru katerega deluje tudi folklorna skupina, in za kar je tudi namenila Jefačn'kovo domačijo in vsaj deloma tudi Center Ivana Hribarja. Tudi v prihodnjem obdobju bo to ena osrednjih nalog Občine Trzin na področju kulture.

2.7.

Mediji

Mediji, tudi lokalni (Odsev, internetne strani, ~~lokalni TV program~~), nimajo pomembne vloge samo na področju informiranja, temveč tudi na področju spodbujanja dialoga znotraj lokalne skupnosti in posredovanja kulturnih vrednot. V skladu s tem bo Občina Trzin ohranila in še naprej razvijala obstoječe oblike in posrednike informacij in podpirala vse nove pobude, katerih namen bo skladen s takšnim razumevanjem medijev.

3.

Ljubiteljska kultura

Osnovno polje ustvarjalnosti na področju kulture znotraj lokalne skupnosti prej ko slej pomeni ljubiteljska kulturna dejavnost v vseh že navedenih oblikah, vrstah in žanrih. Spodbujanje ljubiteljske kulture in omogočanje predstavljanja dosežkov ljubiteljske kulture je tudi najpomembnejša naloga občine, ki mora v skladu s svojimi zmožnostmi zagotavljati materialne, prostorske in vsakršne druge pogoje za razvoj ljubiteljske kulture.

Občina Trzin bo, kot že doslej, to svojo nalogo izpolnjevala v skladu s predpisi, predvsem pa v skladu s prepričanjem in vednostjo o pomembnosti te dejavnosti. Zato Občina Trzin s svojimi programi in finančni sredstvi namerava najmanj v enakem obsegu kot doslej spodbujati dejavnosti KUD Franc Kotar Trzin in vseh društev, ki so dejavna na tem področju, pri čemer bo upoštevala tako že izpričano kakovost in spodbujala tudi nove pobude in iskanja v smeri sodobnih načinov izražanja. Občina Trzin bo še naprej vključevala kakovostne dosežke ljubiteljske kulture tudi v dialog z dosežki elitne kulture, na primer v okviru festivala Trzinska pomlad/Trz'nfest, omogočala izobraževanje in mentorsko delo na področju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti ipd.

4.

Skrb lokalne skupnosti za doseganje kulturnih in drugih učinkov kulture

Ključni instrument doseganja kulturnih učinkov vseh oblik kulture, od ljubiteljske do elitne, je predvsem zagotavljanje možnosti za predstavljanje dosežkov oziroma posredovanje dosežkov do občinstva, kar pomeni, da občina mora in bo skrbela ne le za ustvarjalno dejavnost samo po sebi, temveč v enaki meri za komunikacijo med ustvarjalci in občinstvom.

Kultura kot polje ustvarjalnosti in inovativnosti, ki v dialogu med ustvarjalci in porabniki kulturnih vrednot spodbuja tudi ustvarjalnost porabnikov in dialog med različnimi dejavnostmi in sektorji družbe, na primer med kulturo in gospodarstvom ipd., potemtakem dejansko učinkuje tudi na te druge sektorje in dejavnosti. Skladno s tem se Občina Trzin vključuje tudi v gibanje t.i. kreativne ekonomije in se zavezuje tudi v Občini Trzin omogočiti nastanek Centra kreativne ekonomije, še zlasti glede na to, da so potrebe in želje po takšnem centru bile že zaznane in zelo nedvoumno predstavljene.

5.

Kulturna infrastruktura in investicije

Občina Trzin je v času po ustanovitvi na področju kulturne infrastrukture že veliko storila (pridobitev prostorov in oprema prostorov v Centru Ivana Hribarja - razstavní prostor, večnamenska komorna dvorana, prostori za potrebe krajevne knjižnice, izgradnja/obnova Jefačn'kove domačije, vzdrževanje in oprema dvorane KD itd.); kot ključna naloga za prihodnje obdobje ostaja izgradnja novega kulturnega doma, ki jo Občina Trzin načrtuje že nekaj let. V obdobju **do 2021** bo Občina Trzin poskrbela najprej za izdelavo ustrezne idejne zasnove novega kulturnega doma, ki mora zadovoljiti vse potrebe, ki jih prinaša čas, v katerem živimo in bomo živeli v prihodnjih desetletjih, za izdelavo investicijske dokumentacije, projektov PGD, za pridobitev dodatnih sredstev za iz EU skladov oziroma iz državnega proračuna in, če bo le mogoče, za začetek izgradnje.

6.

Obseg in način financiranja

Občina Trzin **v programskem obdobju** glede na razmere v državi in s tem tudi v občini ne načrtuje posebnega višanja sredstev za uresničevanje programov na področju kulture, kar pomeni, da se proračunska sredstva za tekoče naloge na tem področju, razen v primeru opaznejših pozitivnih sprememb na področju financiranja občin, ne bodo zviševala; morda kvečjemu usklajevala z inflacijo oziroma rastlej drobno prodajnih cen.

Potrebno pa bo, po izdelavi investicijske dokumentacije za nov kulturni dom, zagotoviti sredstva in vire za financiranje izgradnje doma v Načrtu razvojnih programov. Za zdaj velja ocena, da bi nov kulturni dom lahko stal največ do 3 mio eurov.

7.

Kazalci uspešnosti

Ključni kazalec uspešnosti kulturnih programov v občini je zadovoljstvo občanov kot porabnikov kulturnih vrednot in dosežkov, kar predpostavlja tudi rast obiskanosti kulturnih prireditev in ob tem je potrebno ugotoviti, da se obisk gledaliških predstav, razstav in še posebej različnih prireditev društev postopno izboljšuje.

Občina Trzin kot enega od kazalcev uspešnosti načrtuje tudi bolj aktivno spremljanje gibanja obiskanosti kulturnih prireditev v Občini Trzin; glede na težnjo po povezovanju kulture in turizma tudi z vidika obiska od drugod.

8.

Končne določbe

Ta program se objavi na spletni strani Občine Trzin in začne veljati naslednji dan po objavi Sklepa o [podaljšanju](#) tega programa v Uradnem vestniku Občine Trzin.

Sklep o podaljšanju veljavnosti Lokalnega programa kulture v Občini Trzin za obdobje 2014 do 2017 (Uradni vestnik OT, št. 13/17) vsebuje naslednjo končno določbo:

Ta sklep se objavi v Uradnem vestniku Občine Trzin in začne veljati naslednji dan po objavi.